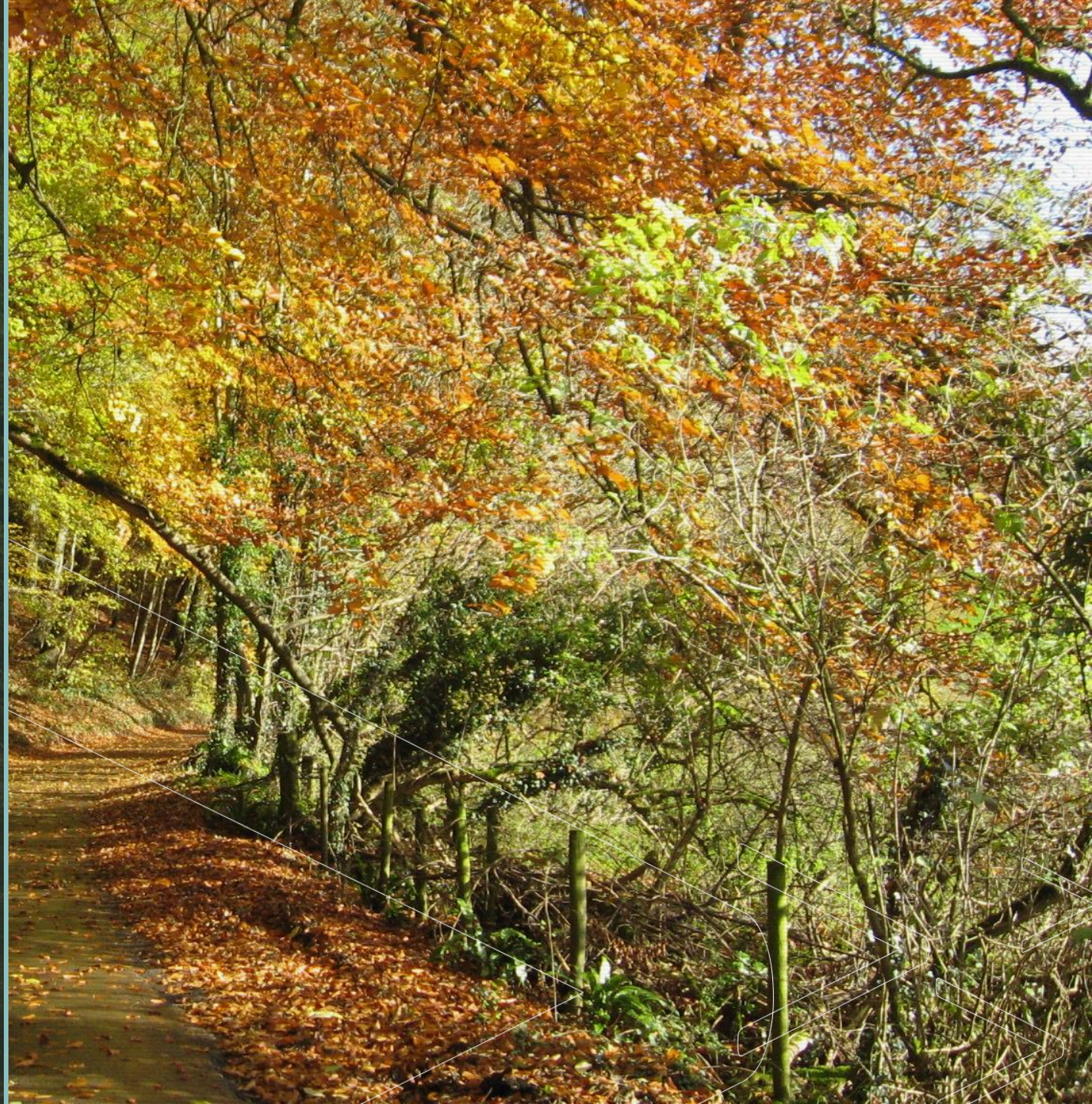

D. 30.10.2020

**Bæredygtig
Undervisning**
- det skal være liv
at lære!

Suna Christensen

Præsentation:

Antropolog og ph.d i pædagogik (fravær og små jægeres læring)

Tillægsuddannelser i supervision og psykoterapi

Arbejdsområder:

Professionelle læringssamtaler / supervision

Forskning i relationen mellem pædagogik, verdensbillede og menneskesyn

Undervisning, debat og foredrag om bæredygtighed som fællesskabsetik

Fordi jeg ikke kan lade være:

NOISE – netværk af uddannelsesforskere
Bestyrelsesmedlem i SOPHIA – tænketank for pædagogik og dannelse

Bestyrelsesmedlem i Cykling uden alder
Advisory board i Skolens Venner

se mere: www.sunachristensen.dk

Debat: Elever skal lære at tage hånd om kloden

Der er brug for nye tanker om, hvordan undervisning kan lære elever at se sig selv som natur, og hvordan lærere kan udvikle aktiviteter og projekter, der forbinder eleverne med en bæredygtig forståelse af verden, mener forsker Suna Christensen.

► AUTOMATISK OPLÆSNING BETA ?

I dag oplever mange børn og unge, at skole handler om at tilpasse sig adgangskrav og videre mulighed for en karriere, hvor man kan tjene mange penge og derigennem opnå et godt og trygt liv.

Kravet om, at elever skal have høje karakterer, er udtryk for en økonomisk mentalitet, hvor dem, der har mest, hyldes som de fremmeste. Vi snyder eleverne, for i fremtiden bliver det ikke adgangen til et godt og trygt liv, for egentlig trykthed handler om at høre til og have nogen at være sammen med.

Der er mange gode grunde til at styrke elevers grundlæggende viden og færdigheder i skolen. Det giver dem dybere indsigt og gør dem i stand til at reflektere bedre. Desuden er både boglig og praktisk viden altid godt at stå på skuldrene af i mange sammenhænge.

Forsker vil have bæredygtighed ind i klasseværelset: Skolen må gerne være et værdiorienteret sted

Børn skal lære at give bud på, hvordan vi afhjælper klimaproblemerne. Det mener forsker Suna Christensen, der er aktuell med en bog om emnet. Men hvordan lærer man børn at tage affære over for klimaet uden at lægge de voksnes problemer over på dem?

► FOR ABONNENTER

► AUTOMATISK OPLÆSNING BETA ?

Skolen er blevet et sted, hvor elever lærer at opfylde industriens målsætninger. Det mener forsker Suna Christensen, der i denne uge udgiver bogen *Bæredygtig Undervisning*.

Bogens centrale pointe er, at vi har ensrettet uddannelsessystemet efter økonomiske kriterier. Og at vi skal til at undervise efter nogle nye succeskriterier.

En kæde af tendenser har ifølge forskeren ført til, at uddannelser udklækker elever, der udfylder arbejdsmarkedets behov: Lærere underviser efter retningslinjer, der er udstukket af politikere. Politikere lytter til, hvad samfundet har brug for. Her kredser debatten især om økonomien, hvor omdrejningspunktet er, hvordan vi sikrer vækst. Det resulterer i sidste ende i, at vi har målrettet uddannelser til arbejdsmarkedets behov.

Det ser man blandt andet ved, at individet og den personlige succes er central for indholdet i skolen i dag. Fra et økonomisk perspektiv er den dygtige elev eksempelvis det barn, som har meget viden at vise i en prøve og derfor får høje karakterer. Og det er et problem, som vi skal gøre op med, mener Suna Christensen.

KRONIK

For at skabe en bæredygtig skole skal eleverne langt mere i kontakt med naturen

Fremtidens skole skal udvikle et stærk fællesskab mellem eleverne og naturen. Det kræver, at lærerne tager eleverne med ud i naturen, så de kan opleve forbundetheden gennem direkte erfaring, skriver ph.d. og skolekonsulent Suna Christensen i dette debatindlæg

Det skal være liv at lære

- Formålet med oplægget i dag er, at vise klimakrise og global pandemi også kan være et afsæt for helt nye samtaler, hvor elev-skole-verden forholdet er i centrum.

Baggrund: Den første definition på bæredygtighed

- "En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare".

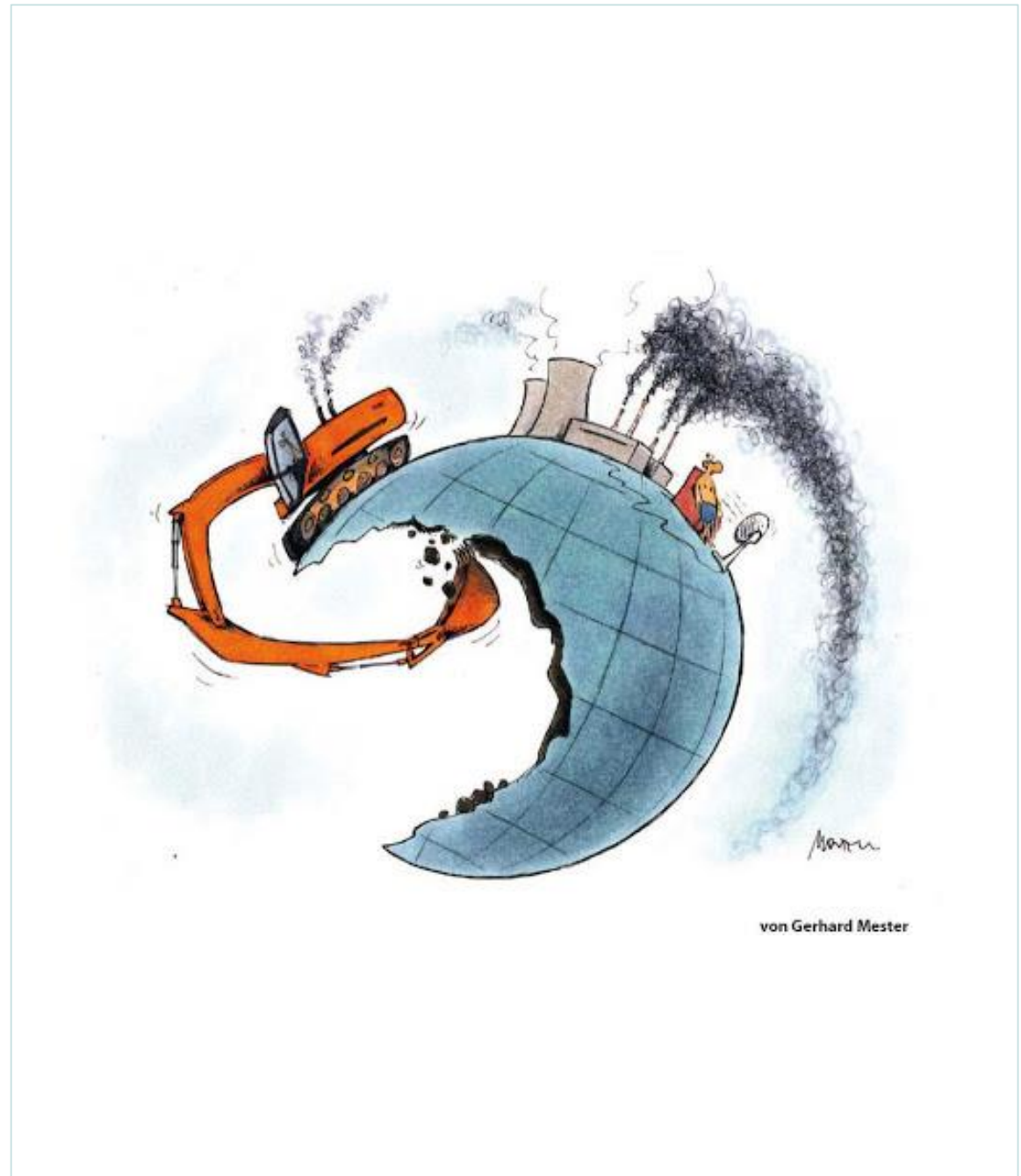
Brundtland-definitionen 1987

Kultur kan skabe blinde pletter

De problemer, vi står i, har vi skabt på under 150 år.

Forestillingen om at udvikling handler om vækst, æder den klode op, vi er afhængige af

En stor del af vores forbrug produceres så fjernt fra, hvor vi bor, at vi ikke længere mærker eller føler, hvor for eksempel mad kommer fra

”Hvordan skal skolen som et sted, der forbereder til videre uddannelse, forholde sig, når de gode jobs ikke giver en sund planet, et godt klima og et glædesfyldt liv?

(Bæredygtig Undervisning, Christensen, 2019)

Bæredygtighed skal helt ind i klasselokalerne, mener forsker Suna Christensen. Her demonstrerer skole- og gymnasieelever over hele landet for klimaet i november 2018.

Børn skal lære at respektere naturen omkring os gennem handling og her kan lærere og pædagoger sætte en bæredygtig ramme

“Verdensmålene er en to-do-liste for mennesker og planeten”.
Tidligere FN-generalsekretær, Ban Ki-moon.

Feltarbejde på jagtboplads, som regnes for kulturelt 'hotspot' for læring om Inuit identitet og kulturelle rødder (rapport fra Selvstyret, 2010)

Læringssyn:

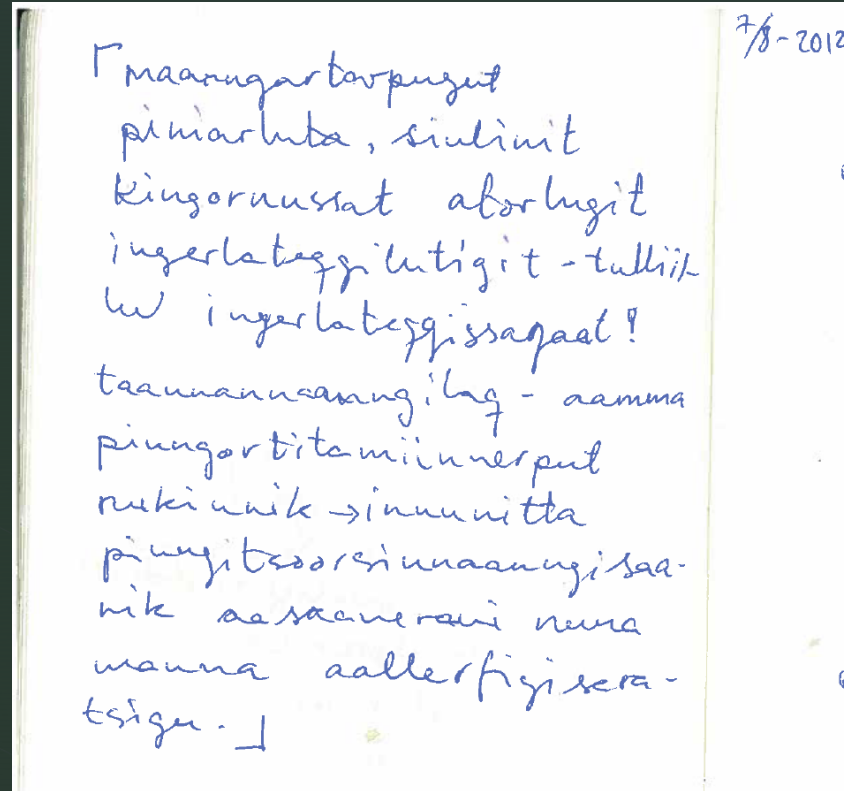
Holistisk - Fokus på HVAD børn lærer

Eksperimenterende og relationsudviklende læreprocesser

Leg øger følelsen af at være deltager / føle sig hjemme i naturen

På jagtrejser dannes børn til at holde af naturen

We go here to hunt, forefathers – and the next generation must continue this! We do not just gain force from to use what we have inherited from our being in the outdoor, we use the lands here in summer to gain something we cannot be without in our lives

- ▶ Praktiske kompetencer bindes sammen med kendskab til naturen og evne til at skelne f eks gode og dårlige råvarer

-
- Hvorfor skal vi lære af en gammel rensdyrjægerkultur?
 - Hvis vi skal blive inspireret til at gøre noget andet, end vi plejer, bliver vi nødt til at lytte til mennesker, vi normalt ikke er i ekko-kammer med...

Inspiration fra rensdyrjægere: Lær at skelne mellem jeg-hed og vi-hed

Jeg-hed

Individet i fokus

”Hvad kan jeg opnå for mig selv?”

Vi-hed

fællesLIVET i fokus

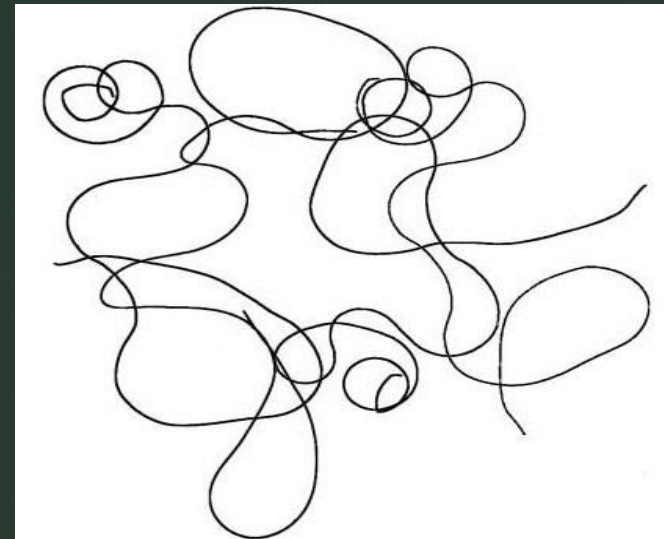
”Hvem kan jeg være i fællesskabet?”

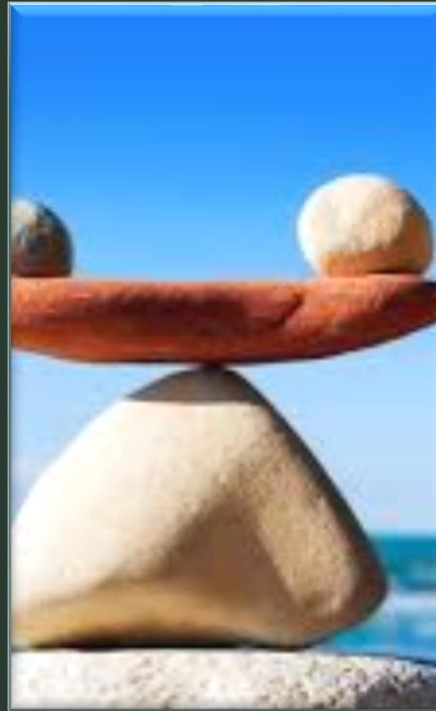
Lineær opfattelse af
dannelse og uddannelse

Dannelse og uddannelse: effekt af
mange møder med verden
(knudepunkter)

Bæredygtighed som nyt pædagogisk paradigme

FØR VAR UDDANNELSE SVARET PÅ EN KRISE KENDETEGNET VED FATTIGDOM OG STILSTAND. UDDANNELSE GAV VÆKST. UDDANNELSE GAV KOMPETENCER TIL AT MAGTE NATUREN.

I DAG SKAL UDDANNELSE SVARE PÅ EFFEKTERNE AF VÆKST, DER ER LØBET LØBSK. UDDANNELSE SKAL GIVE KOMPETENCE TIL AT SKABE BALANCE OG FÆLLESSKAB MELLEM MENNESKER OG NATUR.

Elevens forhold til verden

Bæredygtighed er ikke en handling eller en indsats, men en effekt af samspillet mellem individ og skole, og mellem skole og omverden.

Lærere skal i fremtiden kunne tilrettelægge undervisningen ud fra indblik i elev-skole-verden forholdet. Tab af sans for bæredygtighed er en effekt af ensidigt fokus på arbejdsmarkedsrettede kompetencer og indlemmelsen af skolen i væksttænkning.

Vi står i den bekymrende situation, at den måde, skolen lærer børn at tænke om sig selv, fællesskab og menneskers relation til naturen, skader deres fremtidige livsmuligheder

Mere Liv i Læring

- Lad fagene fylde, og vis børn det lange eller dybe perspektiv i den viden, de får med sig - hvordan kan man med det her fag forholde sig til livet?

- Glæd børn med livfulde oplevelser med vind, der taler, struttende grøntsager, dyr der lytter, menneskelig varme. Genskab respekten for hvor mad kommer fra, og hvad naturen kan

lærere

pædagoger

Liv i læring

elever

(forældre)

- Lad børn opdage og udforske spor, mønstre, sammenhænge i fag, i leg og på tværs

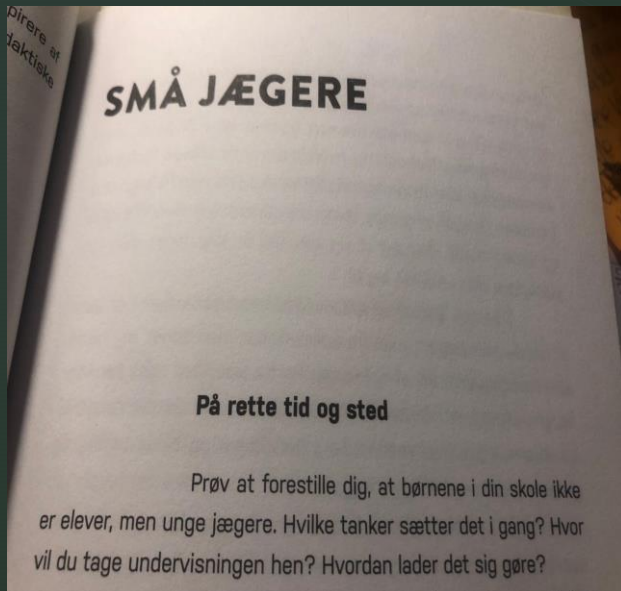
- Fortæl dem at fokus på bæredygtighed er vigtigt. Se om de kan gå med på det - i madpakken, tøjvalg, ferievaner...

Læring, der bidrager

Fra folkeskolens formålsparagraf: ”skolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi, og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle”

Skab rammen for nye dannelsesprocesser:

- Knyt aktiviteter til etik, der ilter **liv**
- Skab anerkendelsesrum for nye former for **livfuldhed** hos børn
- Forbind til lokall**iv**
- Afvent **livlige** omgivelser

Tak for i dag

Vi skal blive gode venner med naturen, og det gør man ved at sætte sig ud på en mark og snakke til en blomst eller et træ, og så tænker folk: 'Ej, det gider jeg sgu da ikke', men der sker jo det, at når du har talt med en blomst i to timer, snakker den tilbage. Man skal finde skønheden, og det er helt vildt undefinerbart og ukonkret.

Men når du elsker naturen i dit hjerte, vil du den ikke noget ondt.” (Master Fatman)